

2019. áprilisi mérnök évfordulók, emlénapok + programok

3. – 130 éve született Götz Irén Júlia kémikus

Magyaróváron született Götz Irén Júlia (1889-1941) kémikus, az első magyar női kémiaprofesszor, Dienes László szociológus felesége. A budapesti Tudományegyetemen szerzett diplomát, itt doktorált, majd 1911-1912-ben Madame Curie párizsi kutatóintézetében dolgozott. 1913-tól Budapesten a takarmányok tápértékének mérésével foglalkozott, 1920-1921-ben Bukarestben élt, 1922-1928-ban a kolozsvári egyetemen dolgozott, s publikált a Korunk című folyóiratban. 1928-tól Berlinben, 1931-től Moszkvában élt, az utóbbi helyen a Nitrogén Kutató Intézet osztályvezetőjeként dolgozott. Tífuszban hunyt el. Elsősorban a folyadékok keverésekor beálló térfogatváltozásokkal foglalkozott, továbbá a természettudományok filozófiai kérdéseinek kutatója volt.

3. – Parlament épületgépészete – üzemlátogatás

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) mérnök hallgatóinak egy csoportja 2002-ben egyetemi oktatóik segítségével megalapították az Energetikai Szakkollégiumot. E szervezet április 3-án üzemlátogatást szervez a Parlament épületének épületgépészete tárgy körében. Túljelentkezés esetén előnyt élveznek a Szakkollégium tagjai, a Szakkollégium tantárgyait felvevő hallgatók, illetve az ETE, MEE, MET szervezetek tagjai. A jelentkezők a jelentkezés visszaigazolását és a program részleteit a megadott e-mail címükre kapják meg legkésőbb 2018. március 31-ig. Információ: <http://www.eszk.org>

3-7. – Építőipari, épületgépészeti kiállítások, konferenciák

A pesti Vásárközpontban CONSTRUMA logójú építőipari, kerttervezési, a HUNGAROTHERM logójú épületgépészet, megújuló energiák és az OTTHON-Design logójú lakberendezési kiállításokat valamint szakmai konferenciákat rendeznek. Információ: www.construma.hu

5. – 50 éves a magyarországi színes televíziózás

1969. március 21-én avatták fel a Magyar Televízió budapesti, Szabadság téri épületében az első színes TV-adóberendezést. Ezt követően 1969. április 5-én sugározták az első színes adást hazánkban, és megkezdődött az első francia importból származó színes készülékek forgalmazása is, bár az ára visszatartó erővel bírt, emiatt az akkori státusz-szimbólum egyik tárgyává lett. Az első színes adásokat is ezeken, az akkor az országban működő kétszáz-háromszáz francia TV készüléken lehetett fogni.

4. – Gazdaságunk helyzete és kilátásai c. előadás

Budapesten, az Elektrotechnikai Múzeumban „A magyar gazdaság helyzete és kilátásai” című előadást dr. Petsching Mária Zita, a Pénzügykutató Zrt. tudományos főmunkatársa 10:00 órai kezdettel tartja.

Házigazda: Szabó Benjamin, az ETE Szenior Energetikusok Klub elnöke. Információ: www.ete-net.hu/

4. – Projektmenedzsment fórum

Az ügyfelek/felhasználók jobb termékeket/szolgáltatásokat, a munkatársak magasabb jövedelmet, a vezetők cégük növekedését kívánják. Egyre több menedzser és szakember számára válik nyilvánvalóvá, hogy mindezek hatékonyan csak a projektmenedzsment (PM) segítségével valósulhatnak meg. A kutatási eredmények azt mutatják, hogy a sikeres vállalatoknál/intézményeknél felismerték a PM jelentőségét. A

projektek sikeréhez a PM eszközök, módszerek ismerete mellett vezetési- és üzleti képességek, tapasztalatok szükségesek. Az érett PM gyakorlat ösztönzi az innovációt, növeli a projekt célok megvalósulásának valószínűségét, gyorsítja a döntéseket, csökkenti a kockázatokat és javítja az együttműködési készséget. Fontos, hogy a vezetők felismerjék a hatékony projekt szponzorok, a vállalati projekt irodák és a PM képzések szerepét. Ez biztosíthatja a hatékony portfóliómenedzsmentet és ennek segítségével a gyors változási képességet és így a versenyképesség megőrzését. E folyamatokhoz kíván illeszkedni a Hírközlési és Informatikai Tudományos Egyesület (HTE) immáron 22. fóruma, elősegítve egyrészt a PM legjobb gyakorlatának terjedését, a korszerű és versenyképes működést támogató gondolkodás fejlődését és színvonalas eszmecserekkal az együttműködéshez nélkülözhetetlen bizalom építését, a szakmai hálózat fejlődését. Információ: www.hte.hu

6-7. – Bolyai Konferencia

1992-ben alapított Bolyai Kollégium, az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) természettudományos és informatikai szakkollégiuma 24. alkalommal rendezi Budapesten a multidiszciplináris ismeretterjesztő konferenciáját, a Bolyai Konferenciát. Információ: www.bolyai.elte.hu

7. – 125 éves magyar bányászüdvözlés, a Jó szerencsét!

1894. április 7-én Selmecbányán, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület választmányi ülésén Péch Antal javaslatára, a Jó szerencsét! bányász-köszöntést fogadták el, a német Glück auf! és egyéb, nem magyaros bányász-üdvözlések helyett.

7. – 120 éve született Koltay György erdőmérnök

Szabadkán született Koltay György (1899-1961) Kossuth-díjas erdőmérnök. Munkáját az Esterházy hercegi hitbizomány gyulai erdőgondnokságának, majd kapuvári erdőfelügyelőségének beosztottjaként kezdte, 1927-től a bátaszéki közalapítványi erdőgondnokságon dolgozott. Elsőként kezdeményezte az új nyárfatermesztési módszereket. Elért eredményei alapján az Erdészeti Tudományos Intézet alapításakor, 1949-ben kapott beosztást.

8. – Energiapolitikai eszmecsere

Az Energiapolitika 2000 Társulat a hazai energiapolitika aktuális kérdéseinek megvitatására havi rendszerességgel Budapesten tartja az Energiapolitikai hétfő esték c. sorozatát. Az április 8-ai, 17-19 óra közötti előadás témaköre: energetikai háttérkép. A felkért előadó: Dr. Bogár László közgazdász, egyetemi oktató, publicista. Információ: www.enpol2000.hu

9-11. – Közlekedésfejlesztési és beruházási konferencia

A Közlekedéstudományi Egyesület (KTE) Vas Megyei Területi Szervezete Bükfürdőn rendezi a XX. Közlekedésfejlesztési és beruházási konferenciát. Információ: www.ktenet.hu

9. – 180 éve született Könyves Tóth Mihály mérnök

Debrecenben született Könyves Tóth Mihály (1839-1918) mérnök. Kezdetben a Közmunka- és Közlekedésügyi minisztériumban, később magánmérnökként számos vasútépítési munkában vett részt. Jelentékeny szerepet vitt a Dráva szabályozási feladatainak elvégzésében, valamint a budapesti vízmű kútjainak kiépítésében. Szakcikkei a mérnökegyetemi közlönyében jelentek meg.

9. - 100 éve született Pázmándi László mérnök

Budapesten született Pázmándi László (1918-1986) Állami díjas gépészmérnök, c. egyetemi tanár. Kutatási területei: a nagy- és közép feszültségű hálózatok védelmi berendezéseinek fejlesztése, a kohókat tápláló nagyteljesítményű egyenirányító berendezések. Találmányai: gyűjtősínre kapcsolt generátorok szelektív testzárlat-védelme, a közép feszültségű hurkolt kábelhálózatok földzárlat-védelme; közép feszültségű sugaras kábelhálózat gyűrűs áramváltós földzárlat-védelme (ez utóbbit Weingart Ferencsel közösen).

10. – Innovációs kiállítás és találmányi vásár

Győrben a Széchenyi István Egyetem ad otthont a X. Nyugat-dunántúli regionális innovációs kiállításnak és találmányi vásárnak. Szakmai szervezetek is bemutatkoznak, illetve innovációs tevékenységgel foglalkozó vállalkozások mutatják be a jó gyakorlataikat. Információ: www.univgyor.hu

10-11. – Folyamatfejlesztési konferencia

A Magyar Minőség Társaság partnere, a Kvalikon Kft. Budapesten, a Benczúr Hotelben rendezi a XII. LEAN fórumot. A versenyképesség és hatékonyság javítását célzó folyamatfejlesztési konferencia remek lehetőséget biztosít a tapasztalatcserére, Benchmarkingra, a „Lean” filozófia és módszerek bevezetésével kapcsolatos konstruktív szakmai párbeszédre. Információ: www.kvalikon.hu

10-14. – Találmányi szakkiállítás

A genfi repülőtér tőzsomszédságában lévő PALEXPO területén tartják az immáron 47. nemzetközi találmányi szakkiállítást. Információ: <http://www.inventions-geneva.ch>

11. – E-MOBILITY

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) mérnök hallgatóinak egy csoportja 2002-ben egyetemi oktatóik segítségével megalapították az Energetikai Szakkollégiumot. E szervezet április 11-én BME Q épület BF12-es teremben E-MOBILITY címmel panelbeszélgetést szervez, melyen a következő kérdésekre keresik a fiatalok a válaszokat: *Nem érted miért lehet ingyenesen tölteni az elektromos autókat? Fenntartásokkal kezeled a hirdetések, hogy az e-mobilitás egy zero-kibocsátású technológia? Kíváncsi vagy hogyan alakul át az elektromos hálózatunk a terjedő töltőhálózatok miatt? Vagy csak simán kérdéseid vannak a témakörben?* Információ: <http://www.eszk.org>

11. – 150 éve született báró Harkányi Béla csillagász

Pesten született báró Harkányi Béla (1869-1932) csillagász, akadémikus. Elsők között dolgozott ki módszert a csillagok hőmérsékletének meghatározására. Magyarázatot adott a felkelő és lenyugvó Nap által létrehozott „aranyhíd” keletkezésére. Minden befolyását latba vetette, hogy az Ógyalláról elmenekített csillagvizsgáló a Svábhegyen új és korszerű otthont kapjon.

11. – Hazai motor és autó gyártás kezdete c. előadás

Budapesten, az Elektrotechnikai Múzeumban „A hazai motor és autó gyártás kezdete” című előadást dr. Stóbl Alajos okl. gépészmérnök 10:00 órai kezdettel tartja. Házigazda: Elek János és Szabó Benjamin, az ETE Szenior Energetikusok Klub elnöke. Információ: www.ete-net.hu/

12. – Űrhajózás napja

Annak emlékére, hogy 1961-ben e napon Föld körüli pályára bocsátották a világ első embert szállító űrhajóját, fedélzetén Jurij A. Gagarinnal. A Vosztok-1 űrhajó 89 perc alatt kerülte meg a Földet egy nyújtott ellipszis-pályán.

15. – 110 éve született Noszky Jenő geológus

Késmárkon született Noszky Jenő (1909-1970) geológus. A föld- és ásványtani tudományok kandidátusa. Doktori értekezését a Bakony kréta képződményeiről készítette. A Bakony és a hazai mezozoikum kiváló ismerője. Publikációinak nagyobb része az Észak-Bakony tektonikájával, jura- kréta rétegsorainak taglalásával, mangánérc- és bauxittelepek rétegtani helyzetével foglalkozik.

15-16. – ATOMEXPO nemzetközi szakmai fórum

Az oroszországi Szocsi ad otthont az ATOMEXPO logójú, XI. Nemzetközi szakmai fórumnak, melynek kiemelt kérdése: A korszerű nukleáris technológiák milyen szerepet vállalnak az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak elérésében? A rendezvény egy évtized alatt alakult át egy alkalmanként külföldi partnerek részvételével tartott orosz nukleáris iparági eseményből globális atomenergetikai fórummá. Az ATOMEXPO programját először állította össze egy Nemzetközi Programbizottság, amelynek tagja többek között William D. Magwood, az OECD Nukleáris Energiaügynökség (NEA) főigazgatója, Agneta Rising, a Nukleáris Világszövetség (WNA) főigazgatója, továbbá Jacques Régaldo, az Atomerőmű Üzemeltetők Világszövetségének (WANO) elnöke valamint Luis E. Echávarri, az OECD NEA korábbi főigazgatója. Az idei ATOMEXPO résztvevői megvitatják a szénmentes energetika globális kérdéseit, a környezet és a természeti erőforrásokhoz való felelős hozzáállással, a zöld beruházásokkal és a fenntartható fejlődésre irányuló nemzetközi együttműködéssel összefüggő kérdéseket. A kerekasztal- és panelbeszélgetéseken olyan témákra fókuszálnak majd, mint a nukleáris és radiológiai technológiák nem energetikai célú alkalmazása – köztük e technológiák ipari, tudományos, az orvosi és a mezőgazdasági alkalmazása, valamint a fejlett menedzsment megoldások továbbadása és a városi infrastruktúra fejlesztése valamint az életszínvonal javítását szolgáló digitális technológiák bevezetése. A programban napirendre kerülnek a partnerek által felvetett kérdések is. Bővebb információ: <http://2019.atomexpo.ru/>

16-17. – DUNAGÁZ konferencia és kiállítás

Visegrádon rendezik a 27. DUNAGÁZ szakmai konferenciát és kiállítást, amely egyben fórumot biztosít a tapasztalatcserére, az új kutatási, fejlesztési eredmények terjesztésére is. Információ: www.dunagaz.hu

18. – Nemzetközi műemléki nap, műemlékvédelmi világnap

Az oktatással, kultúrával, tudománnyal és kommunikációval foglalkozó világszervezet (UNESCO) Nemzetközi Műemlékvédelmi Szervezetének (ICOMOS) javaslatára 1984-ben nyilvánították e napot műemléki nappá, közismert nevén műemlékvédelmi világnappá. Világszerte különböző rendezvényeken hívják fel a figyelmet a műemlékekre, különösen azokra, amelyeket feltétlenül meg kell menteni.

18. - 110 éve született Penyigey Dénes mérnök

Kolozsváron született Penyigey Dénes (1909-1974) agrármérnök, agrártörténész, egyetemi tanár. Több mint kétszáz szakterületében, számos cikkében főleg a növénytermesztés, a mezőgazdaság története stb. kérdéseivel foglalkozott.

20. – 50 éve helyezték üzembe a békési duzzasztót

A Kettős-Körös 116,7 folyamkilométerében, 1967-68-ban épült a 2x18 m nyílású békési mederduzzasztó, melyet 1969-ben e napon Fehér Lajos miniszterelnök-helyettes jelenlétében üzembe helyezték. Üzembe helyezésével lehetőség nyílt 11 000 hektár mezőgazdasági terület öntözésére és ipari víz vételezésére is a Kettős- Fehér-, Fekete-Körös mentén. A mű tervezése tanulmány szinten 1962-ben kezdődött. A kiviteli tervek a Vízügyi Tervező Vállalat készítette el. A beruházást az OVH Dunai és Tiszai Vízi Nagylétesítményeket Beruházó Vállalat bonyolította le. Az építési munkák kivitelezője az OVH Kelet-magyarországi Vízügyi Építő Vállalat volt. Az acél- és gépszerkezeteket a Ganz-Mávag készítette és szerelte be. Az 5,40 m (legnagyobb) duzzasztást acélszerkezetű billenő-táblákkal lehet biztosítani. A duzzasztó küszöbe 1,80 m állandó duzzasztást ad. A duzzasztó mellett hajószilip nem épült, de a későbbi megépítésre van lehetőség, mivel a hajócsatornák ki lettek ásva.

21. – 160 éve született Sármezey Endre mérnök

Mezőkovácsházán született Sármezey Endre (1859-1939), aki mérnöki oklevelét a zürichi műegyetemen nyerte 1882-ben. Rövid ideig a MÁV-nál szolgált, majd az Arad és Csanádi Egyesült Vasutak (ACSEV) kötelékébe lépett, hol a vállalat igazgatója lett. Jelentős gondolata volt a gazdasági kisvasutak létesítése. Fáradozása eredményeképpen épült 1898-ban az Alföldi Első Gazdasági Vasút. Nevéhez fűződik a motoros vasúti közlekedés hazai bevezetése. Előbb gőzmotorkocsikkal kísérletezett, de már 1904-ben benzin-elektromos motorkocsik alkalmazására tért át, amely a Diesel-elektromos vasúti vontatás előfutára volt. Vasútvonalak tervezésével és építésével is foglalkozott, és jelentős szerepe volt a vasbeton építkezés hazai meghonosításában.

22. – Föld napja

A Föld Napja elnevezésű világméretű környezetvédelmi akciónap – társadalmi kezdeményezésként – 1970-ben indult el az USA-ból. Magyarországon 1990 óta a szervezők aktuális akciókkal felhívják a figyelmet a környezet védelmének fontosságára.

23-26. – Számítógép-hálózati konferencia

A Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézet (NIIFI), a HUNGARNET Egyesület és a Magyar Internet Társaság Győrben, a Széchenyi István Egyetemen rendezi a NETWORKSHOP logójú, a felsőoktatás, a köznevelés, a kutatás legrangosabb, immáron 28. hazai számítógép-hálózati és alkalmazási informatikai konferenciáját. Információ: <http://nws.niif.hu>

25. – Akkumulátoros energiatárolás c. előadás

Budapesten, az Elektrotechnikai Múzeumban az „Akkumulátoros energiatárolás és annak használata” című előadást Papp György okl. villamosmérnök 10:00 órai kezdettel tartja. Házigazda: Szabó Benjamin, az ETE Szenior Energetikusok Klub elnöke. Információ: www.ete-net.hu

25-28. – Nemzetközi könyvfesztivál

A Millenáris Parkban 26. alkalommal megrendezésre kerülő Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál a nemzetközi könyves világ jegyzett eseménye, a térség meghatározó szakmai és kulturális fóruma.

Információ: www.bookfestival.hu

25-28. – Gépészeti konferencia

Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság Gépészeti Szakosztálya Nagyváradon rendezi a XXVII. nemzetközi gépészeti találkozót, amely lehetőséget teremt az erdélyi, magyarországi, illetve más államokbeli szakembereknek eredményeik bemutatására, kapcsolatteremtésre. Információ: www.emt.ro

30. – Lányok napja a tudományok terén

Nők a Tudományban Egyesület által szervezett immáron 8. Lányok Napja című esemény célja, hogy felhívja a középiskolás lányok figyelmét a műszaki és természettudományos pályákra, bemutasson női szakembereket, valamint olyan vállalkozásokat és intézményeket, ahol szívesen fogadják őket végzés után. A rendezvények révén a diákok betekintést nyerhetnek a műszaki egyetemek, kutatóintézetek és cégek életébe. Ennek érdekében a fogadó intézmények megnyitják laboratóriumaikat, műhelyeiket és irodáikat; találkozót szerveznek női professzorokkal, **mérnökökkel**, kutatókkal, olyan munkatársakkal, akik eleven példaként szolgálnak arra, hogy milyen érdekes és izgalmas egy műszaki egyetemen tanulni vagy egy technológiai cégnél dolgozni. A szervezők bíznak abban, hogy évről-évre egyre több innovatív technológiai cég csatlakozik a kezdeményezéshez.

Bővebb információ a <http://lanyoknapja.hu/tajekoztatoareszvetelrol> c. oldalon

Felhasznált irodalom:

- *Évfordulóink a műszaki és természettudományokban – MTESZ Tudomány- és Technikatörténeti Bizottsága sorozatának kötetei*
- *História – Tudósnaplár - Természettudósokhoz kapcsolódó évfordulók - <http://tudosnaplar.kfki.hu/historia/>*
- *Mérnökök évfordulói 2019-ben – Magyar Mérnöki Kamara (www.mmk.hu) Történeti Bizottsága*
- *Nagy Ferenc szerk.: Magyar tudóslexikon A-tól Zs-ig – 1997. – BETTER – MTESZ – OMIKK*
- *Kenyeres Ágnes szerk.: Magyar Életrajzi Lexikon I-IV. – 1967-1990. – Akadémiai Kiadó*
- *Egyéb életrajzi és műszaki források*

Készítette: Sipos László József villamosmérnök, minőségügyi szakmérnök